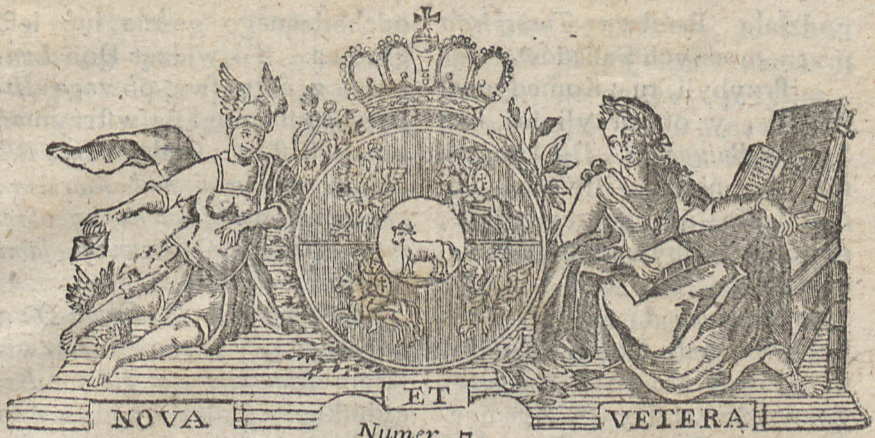

Numer. 7

GAZETA WARSZAWSKA

We Srzodę Dnia 25 Stycznia Roku 1786

Z Warſzawy d. 25. Stycznia.

Po odprawionych w przeſzły piątek w Kollegiacie tuteyſzey, przy wſpaniale ubranym Kościele y koſztownym Katafalku, uroczyſtych za duſzę ś. p. Xiążęcia Jmci *Sułkowſkiego* Woiewody *Poznańſkiego* od *Rady Nieuſtaiącey* ſprawowanych Exekwiach; nazaiutrz, za duſzę tegoż, w tymże Kościele, y z równą uroczyſtością, odprawowały ſię drugie, od *Kommiſſyi Edukacyiney*, iako ſwemu Kommiſſarzowi ſprawione; podczas których, Mſzą Wielką w przytomności licznego Państwa śpiewał Jmć Xiądz *Garnyſz* Biſkup *Chełmſki*.

Z Carogrodu d. 10. Grudnia.

Częſte *Pruſkiego* Miniſtra z *Kapitanem Baſzą* konferencye, do tego dążą, ażeby Gabinet *Werſalſki* niepanował w *Dywanie*; oraz, ażeby było uczynione Przymierze między Dworem *Berlińſkim*, y między *Portą*. Tenże *Pruſki* Miniſter, dodaie, iak może, ſerca *Porcie*, przeciwko boiaźni zabrania y

podziału Państwa *Tureckiego* przez mocnych Sąsiadów.

Przybyli tu Komedyanci *Włoscy*, y otworzyli iuż swą Salę w *Buiugdere*. Do tylu na ten kray nieszczęśliwości, niedostawało ieszcze tey zgrai, obyczaie obywatelów psuiącey.

Z Londynu d. 25. Grudnia. Krolewic nasz Xiąże *William*, wizytował Miasto *Portsmouth*, y znaydował się na Zgromadzeniu *de Fraham*. We wszystkich okolicznościach iawnie pokazuie po sobie, iż zna z gruntu sztukę Marynarską, nietylko co do Teoryi, ale y co do praktyki; a zatym, może z czasem wielkie przysługi czynić dla *Anglii*. O tym Królewicu mówią rzecz następuiącą. Podczas sławnego oblężenia *Gibraltaru*, ten Krolewic, pierwszy raz znaydował się na morzu przy Flocie *Angielskiey* pod Admirałem *Digby*, gdy do tegoż Admirała przybył z wizytą Admirał *Hiszpański* Don *de Lungara*, iak tylko między niemi zaczeła się konferencya, zaraz Krolewic ustąpił. Po skończoney konferencyi, iak iuż miał wychodzić Don *de Lungara*, w tenczas dopiero Krolewic wszedł w Urzędzie Szypra raportuiąc, że szalupa dla odchodzącego gościa iuż iest gotowa. To widząc Don *Lungara*, z całą swą powagą *Hiszpańską* niemogł się wstrzymać od tych słów: *Godna zaiste iest Anglia panować nad Morzem, ponieważ nayniższe na iey okrętach Urzędy, sprawuią sami Krolewicowie.*

Z Ferrary d. 18. Grud: Owa bogatego *Zyda* żona, nazwiskium *Bianchini*, w Pałacu Arcybiskupim (iakeśmy niedawno pisali) osadzona, zawsze mówi że nigdy niebyła chrzczona, y że iak urodziła się *Zydowka*, tak chce *Zydowka* y umrzeć. Na list Kardynała Arcybiskupa naszego, w tey sprawie do *Rzymu* pisany, Kongregacya *S. Officii* odpisała, ażeby ta *Zydowka* była tym czasem puszczona na wolność, z obowiązkiem iednak stawienia się każdego czasu y każdą razą, gdy od Urzędu Duchownego będzie wzywana; a to pod karą pieniężną tysiąca *Szkutow*.

Z Paryża d. 30. Grud: Lubo Dekret Rady skassował wyrok Parlamentu *de Rennes*, zakazuiący Tabakę Arędarzow Generalnych, iako wielce sfałszowaną y szkodliwą; atoli pomieniony Parlament, nieuważaiąc

na to, wydał drugi wyrok, zakazuiący rozdawać y przedawać tęż Tabakę, a to pod karą śmierci. Przedtym Arędarze Generalni, dawali Dystrybutorom na przedaż Tabakę na funty w papużach y w rolach; z którey robiąc proszek Dystrybutorowie, mieszali dla odwilżenia do sto funtów Tabaki, 18. funtow wody; y na tym mieli dla siebie zarobek. Teraz Arędarze Generalni, chcąc y ten zarobek do siebie przygarnąć, daią Dystrybutorom robioną iuż na proszek Tabakę; zaczym Dystrybutorowie szukaiąc dla siebie zarobku, mieszaią do Tabaki obce rozmaite rzeczy, przez co ią psuią y szkodliwą czynią.

Z Wiednia d. 31. Grudnia. Jutrzeysza *Nowego Roku* Gala, będzie nader świetna. Xiążęta *Esterhazi* y *Czartoryski*, maią się znaydować w osobach swych na czele Gwardyi Szlacheckiey *Węgierskiey* y *Gallicyiskiey*. Cały tych Xiążąt stroy z Orderami brylantowemi, szacuią tu Millionami.

Listy z *Wrocławia* donoszą, iż Krol Jmć *Pruski* zakazał, ażeby żadnego zboża niewywożono z *Szląska Pruskiego*, ani do *Szląska Austryackiego*, ani do *Czech*, ani do *Morawy*.

Też listy oznaymuią, że Woysko *Pruskie* (ktore nadzwyczayne do woyny przygotowania czyni; co y u nas dzieie się) liczy w sobie żołnierzy 192,377.

W *Gallicyi*, pozwolono Biskupom y Kapitułom, brać w Dzierżawę za naznaczoną cenę, wszystkie Dobra po skassowanych Klasztorach Zakonnych.

Z Frankfortu d. 30. Grud: W Gabinecie *Pruskim*, między innemi wielkiey wagi rzeczami, układa się także Kontrakt na kupienie *Pomeranii Szweckiey* za Milliony *Talarow*; w ktorym interesie, ma wkrótce wyiechać do *Sztokolmu* Xiąże *Ferdynand Brunświcki*. Mówią także o podobnym zakupieniu *Meklembourg Schwerin*.

Z Paryża d. 31. Grud: Dnia 11. tego miesiąca, w dzień Niedzielny, w Kościele tuteyszym *des Innocens*, wielkie stało się z powszechnym rozruchem zgorszenie, przez rozpustną y bezbożną młodzież popełnione.

Podczas Nieszporów, gdy zgromadzony lud do Kościoła, zwyczaynym tu obrządkiem Psalmy śpiewał; trzey młodzi, bogatych Kupców synowie, wszedszy do Kościoła,

y ſtanowſzy za iedną młodą dziewczyną, zamiaſt Pſalmów, wſzeteczne wgłos śpiewali iey do ucha pioſnki. Bliſko ſtoiący pewny ſtarzec, gdy pokilkakroć bezſkutecznie ich upominał, pogroził naoſtatek, iż przywoła Koscielnego Szwaycara, aby ich z Kościoła wyprowadził. Urażony temi ſłowy ieden z tych młodych, tak mocno ſtarca uderzył pięścią, że go ranił y na ziemię obalił. Raniony y obalony ſtarzec, zaczoł wołać na lud o ratunek. Na ten niezwyczayny w w Kościele głos, wſzyſcy ſię z mieyſca porwali, Nieſzpory uſtały, drzwi Kościelne cożywo zamknięto, wartę ſprowadzono, owych młodych plugawych bezbożnikow w areſzt wzięto, y do publicznego więzienia zaprowadzono.

Z Madrytu d. 16. Grudnia. Przeſzły Papiezki Nuncyuſz, Kardynał *de Collonna*, wyiechał na powrot do *Rzymu*. Prałat *Caraſſa*, ktory mu przywiozł biret Kardynalſki, od Króla Jmci udarowany zoſtał portretem Monarchy oſadzonym brylantami. Pomieniony Kardynał, niektore tu zoſtawił długi; na zapłacenie których, Krol Jmć dał mu Prebendę, czyniącą na rok 15. tyſięcy *Złotych Holenderſkich*, które nawet po śmierci dopóty ma być przy nim, póki długi iego za iego życie nie zoſtaną opłacone.

Z Paryża d. 30. Grud: Oſoby Parlamentowe, które nie dawno względem Edyktu na zaciągnienie długu 80. Millionów na 5. procentu, do *Werſalu* wyſłane były, zoſtały od Krola Jmci z wielką grzecznością przyięte. Choćby wkrótce ten Edykt był regeſtrowany, z tym wſzyſtkim Parlament przeciwne temu powtorne będzie czynił reprezentacye, które podobno, tak iak y pierwſze, zoſtaną płonne.

Proces w ſprawie Pana *le Maitre* w *Chatelet*, idzie zwykłym trybem. Trzy razy był on ſłuchany inkwizycyi, ktora, rachuiąc wſzyſtko, 14. trwała godzin. Wypadł potym na niego Dekret *de priſe de corps*, y przeciwko Generalnemu Aredarzowi *Anglard*. Do tey ſprawy, wiele dyſtyngwowanych pociągnięto oſob.

Potwierdza ſię nowina, że naſza Krolowa Jeymć zoſtaie w cięży.

Z Wiednia d. 2. Stycz: W R. 1785. przyięto 407. oſob za Obywatelow w tym Mieście.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY
We Srzodę Dnia 25. Stycznia R. 1786.

Z Tulczyna d. 27. Grud: W Dobrach *Horoszkowce* Dziedzicznych Xięcia Janusza Tomasza *Swatopełka Czetwertyńskiego* Kasztelana *Czerniechowskiego*, w dzień Imienin iego, odprawił się akt Chrzcin z ceremonii syna tegoż Xięcia Kasztelana. Przyozdobili ten akt przybyciem swoim JJ.PP. Woidwodztwo *Ruscy*, Ex-Podczaszy Lit: y Starosta *Olsztyński Potoccy*; Xiąże *Lubomirski* Starosta *Romanowski*, Xięstwo Chorąstwo *Bracł:* y inni licznie zebrani oboiey płci dystyngwowani goście. JX. *Olszewski* Kanonik Brzeski Litt: Dziekan *Bracł:* Proboszcz *Tomaszpolski* obrządki Chrzesne odprawował; a do Chrztu trzymali w pierwszey parze JP. *Potocki* Woiewoda *Ruski* z Xiężną *Swatopełkową Czetwertyńską* Chorążyną *Bracł:*; w drugiey parze JP. *Potocki* Ex-Podczaszy *Lit:* z JP. *Potocką* Woiewodziną *Ruską*; w trzeciey parze JP. *Potocki* Starosta *Olsztyński* Orderu S. *Stanisława* Kawaler, z JP. *Mokrzycką* Woyską *Winnicką*. Do dawnego nadanego imienia *Ludwika*, przydane są imiona *Stanisław* y *Ian*. Cały ten dzień przy Tancach y rzęsistym harmat y ręczney strzelby przez ludzi Nadwornych tegoż Xięcia Kasztelana odgłosie, w pożną noc trwaiących, oraz zupełney wesołości z dostatecznym całey kompanii ukontentowaniem, przebyty został.

Z Wiednia d. 30. Grud: Gazeta tuteysza, w którey Wyrok Cesarski o *Farmazonach* drukowano, barzo się opóźniła, y ledwo o godzinie 8. wieczorney wyszła. Przyczyną tego były Remonstracye tychże *Farmazonow*, czynione Cesarzowi Jmci, ażeby z swego Wyroku wyrzucił owe przynaymniey przeciwko nim wyrazy: *Kuglarskie omamienia*, y *Wyludzanie pieniędzy*. Wszakże na te wszystkie długie Remonstracye, tę krótką od Monarchy odebrali odpowiedź: *Littera scripta manet*.

Liczba ubogich y żebrzących *Zydow*, tak barzo po na-

ſzych Prowincyach roſnąć zaczeła, iż ſłuſzną boiaźń w obywatelach ſprawiła. Wyſzedł zatym Wyrok Ceſarſki, ażeby wſzyſcy pomienieni *Zydzi*, z owych Prowincyi precz uſtąpili. Tymże Wyrokiem zakazano wſzyſtkim *Zydom* żenić ſię, ktorzy niepokażą, iż maią możność żywienia ſiebie, żony, y dzieci.

Z Hamburga d. 6. Stycz: Z piątego na ſzoſty dzień w nocy tego mieſiąca, nadzwyczayne mieliśmy tu zimno, Merkuryuſz w *Termometrze*, zupełnie był ſchował ſię do gałki.

Z Niżſzey Elby d. 6. Stycz: Naynowſze liſty pod dniem 20. Grudnia, nic nie wſpominaią o rozwiązaniu W. Xiężney Jeymci *Roſſyiſkiey*; przeto ta nowina zdaie ſię być za prędka, ktorą głoſzono, że kuryer z donieſieniem o iey rozwiązaniu przebiegał bliſko *Frankfurtu* d. 26. Grudnia.

Z Włoch d. 24. Grud: Z piaſku brzegow *Neapolitańſkiey* wyſpy *Iſchia*, przez nowy wynalazek, wiele można będzie robić żelaza.

Ociec S. kazał Kardynałom donieść, ażeby nieodpowiadali Xiążęciu Kardynałowi *de Rohan*, na liſt iego piſany do nich z powinſzowaniem *Nowego Roku.* Zaprędka zdaie ſię być ta nowina, iż Papież od pomienionego Xiążęcia Kardynała ma domagać ſię złożenia Kardynalſkiego kapeluſza.

Z Paryża d. 2. Stycz: Około portu w *Cherbourg*, nawet y w zimie, roboty będą ſię kontynuowały. Ten port, w czaſie woyny, może wygodnie ſłużyć do zgromadzenią ſię Floty *Francuſkiey* y *Holenderſkiey.*

Względem Adminiſtracyi Krolewſkiego *Dominium* ma być uczynione nowe rozporządzenie.

W ſprawie Pana *le Maitre*, tylko na niego ſamego y Pana *d'Angeard* wypadł Dekret, nietykaiąc nic innych oſob powołanych do tey ſprawy; ponieważ one maią prawo, w ſprawie kryminalney, od ſamego tylko być ſądzone Parlamentu.

To ieſt pewna, że Kardynał *de Rohan* do tychczas w *Baſtylii* niebył ſłuchany Inkwizycyi. Na dniu 4. *les lettres* od Parlamentu będą regeſtrowane, przez ktore tenże Parlament otrzyma plenipotencyą do nakazania tey Inkwizycyi.

Hrabini *de Bryonne*, z familii Xiążąt *de Rohan*, matka

Xiążęcia *de Lambaſe* nie ukazuie ſię więcey u Dworu. Za pewne to z okazyi ſprawy Xiążęcia Kardynała *de Rohan*.

Z Londynu d. 20. Grud: Handlowne Traktaty między nami y *Holandyą*, maią być rewidowane, a mianowicie te, które ſą zawarte za *Karola I.*

Miniſter Krola Jmci *Pruſkiego* częſte miewa teraz konferencye z naſzemi Miniſtrami Stanu.

Z Madrytu d. 16. Grud: Małżonka naſzego Jnfanta *Don Gabriela*, znayduie ſię w cięży.

Mówią o zaślubieniu drugiego naſzego Infanta *Don Antonio*.

Z Włoch d. 24. Grud: Słychać, że 4. *Tureckie* Szebeki, każda od 36. harmat, y 350. ludzi Ekwipażu, ma ſię złączyć z dwoma *Algierſkiemi*, dla przeymowania *Chrześciańſkich* okrętów.

Z Werſalu d. 5. Stycz: Zacna zewſzech miar Pani, wzor wſzyſtkich Dam co do rozumu y cnoty, przykład przychylności ku ſwemu pokrewieńſtwu, od nieodżałowanego niegdy Oyca Krolewſkiego *Ludwika Delſina* (ktorego potomſtwu, mianowicie Panuiącemu dziś Monarſze, pilne na Urzędzie Guwernantki wychowanie dawała) wielce ſzacowana, podeſzła iuż w leciech Weteranka, Xiężna *de Marſan*, będąc bliſką krwią złączona z oſadzonym w *Baſtylii* y dekretowanym *depriſe de corps* Kardynałem *de Rohan*, widząc oraz tak ſrogo tym nieſzczęśliwym przypadkiem zaſmuconą całą Familią, ſtarała ſię przez długi czas o ſpoſobność widzenia ſię z ſamym Monarchą. Doczekała ſię naoſtatek tego ſzczęścia, y wſzedſzy (iak owa Sławna *Eſter*) do Krola, tak mocno przenikaiącemi ſerce Krolewſkie ſłowy za ſwą krwią mówiła, że ten Monarcha (ktory tę dawną ſwoię Guwernantkę, iak drugą właſną matkę zawſze poważał) po długiey z nią miłey y łaſkawey rozmowie, gorzki iey żal z ſwoim ſzczerze złączył, y użyć prętkich y ſkutecznych ſpoſobow, obliguiącemi nader ſłowy obiecał y przyrzekł. Mówią też, że iuż y Krolowa Jeymć, za tymże Kardynałem wſtawia ſię.

Ta ſprawa Kardynała, tym łacniey może ſię zakończyć, że lubo on oſiarowaney na początku Krolewſkiey klemencyi

przyiąć niechciał, y przez Sąd oczyſzczonym być żądał; teraz mówią, że iuż woli proſić u Króla o klemencyą, niż od Sądu tak długo czekać ſprawiedliwości; ktora nimby przyſzła, pierweyby duſza z niego wyſzła. Jak albowiem zawiłe y długie ſą w Parlamentach naſzych Procedera Prawne, znać z tego, co ieden z ſamychże Konſyliarzow Parlamentowych zwykł był mawiać: *Gdyby mnie kto zapozwał o to: że ia, naywiękſzy z Wieży Katedralney Dzwon, do kieſzeni moiey kradzionym ſpoſobem ſchowałem; w tey nawet tak iawney moiey niewinności, wolałbym ſtronę zagodzić, aniżeli w Parlamencie Sądzić ſię.*

Doniesienie z WARSZAWY dnia 25. Stycznia R. 1786.

W Drukarni *Łowickiey* wyſzło Dzieło pod tytułem: „Kazania Swiętne, Pogrzebne y Miſſyine, przez JX. Wawrzyńca *Walkiewicza* Kanonika *Łęczyc*: Dziekana *Gąbińſkie*: Plebana *Kiernoſkiego* miane, a teraz do Druku podane R. 1785. w *Łowiczu &c.* Tom Drugi.„ Toż Dzieło znayduie ſię y w *Warſzawie*, w Klaſztorze *JJ. XX. Dominikanow Nowomieyſkich.* Cena Złł: 3. y Groſz ſrebrny.

Francuz pewny w tey Stolicy ma gałkę, ktora ieſt ſekretem approbowanym od JP. *Watſona* Profes: Chimii w Akademii *Oxfordzkiey;* tąż gałką można wyoſtrzyć brzytwy y ſzczyzoryki, nie potrzebuiąc żadney oſełki, Cena iey ieſt 2. Złł: ſztuka, a 10. za Czerw: Złł: Proſzek wyborny na zęby, ktory ie od pierwſzego używania czyni białemi, utrzymuie dziąſła rumiane, y zoſtawuie ſmak przyiemny y łagodny w uſtach; pudełko tegoż proſzku koſztuie Złł: 3. Spirytus mydłowy ſkuteczny na rany od zarznięcia ſię ſkaleczenia y ſtłuczenia; poł butelki po 5. Złł: Woda *Panieńſka Paryzka* na ſkorę, utrzymuie bowiem czerſtwość płci, y gładzi wſzyſtkie plamy gorzelizny. Z pomyślnością iey także zażywaią na oczy zapalone od robot nocnych, fatyg y kurzawy. Czyści doſkonale gębę y ſprawuie czyſty oddech. Ta woda z *Paryża* ſprowadzona, butelka kwartowa przedaie ſię po Złł: 4. Mydło wonne, Cena kuli tego mydła ieſt po Złł: 4. Proſzek zwany *a la Marechal* na zawſze konſerwuiący ſię Funt Złł: 9. Pomada do rąk; ſłoik Złł: 6. Spoſob używania, u tegoż *Francuza* można znaleść wſklepie Pana *Verdon* na *Nowym Mieście* w Rynku na rogu Nro. 306. y na tymże *Nowym Mieście* pod Nrm 332. przy Ulicy *Franciſzkańskiey.*

Od lat przeszło 11. Ian *Konkolewſki*, wzroſtu niſkiego, krępy, białokurowaty, brwi płowych, rudo zaraſtaiący, oka ſiwego, kunſztu Szewſkiego, odſzedł od żony ſwoiey Petroneli z *Trauzow Konkolewſkiey.* Ktoby o nim wiedział, lub ſłyſzał, dopraſza ſię wſpomniona Petronela żona iego, aby o nim dał znać, do konſyſtorza *Kraſnoſtawſkiego.*